

2.2. VSO VERVOLGONDERWIJS

Netwerkdirecteur: Eva van Aarle

Doelgroep

Een leerling (12-18 jaar) komt terecht op het VSO Vervolgonderwijs als de leerling meer ondersteuning nodig heeft dan het reguliere onderwijs kan bieden. Denk dan bijvoorbeeld aan therapie onder schooltijd, hulp bij verzorging, het werken in een overzichtelijk en (zoveel mogelijk) prikkelarm klaslokaal en hulp bij plannen en organiseren.

Leerlingen volgen onderwijs om een regulier diploma te halen: VMBO Basisberoepsgerichte- (BB), Kaderberoepsgerichte- (KB), Theoretische Leerweg (TL), HAVO. Ze verblijven gedurende de lesdag voor het grootste deel in hun eigen stamlokaal. De docenten wisselen per lesuur van lokaal. Er is ruimte voor individueel maatwerk.

De inhoud van het onderwijsprogramma verschilt niet veel van het reguliere onderwijs. Wat ons speciaal maakt, is dat we de ruimte/faciliteiten en expertise hebben om binnen ons onderwijsaanbod rekening te houden met ziekte of een lichamelijke beperking. Hierbij is de samenwerking met Vogellanden van groot belang.

In principe is het mogelijk om onderwijs te volgen tot en met het schooljaar waarin de leerling de leeftijd van 18 jaar bereikt. Deze periode kan verlengd worden tot de leeftijd van uiterlijk 20 jaar, met de voorwaarde dat er uitzicht moet zijn op het bereiken van de gestelde doelen en het behalen van een volledig diploma binnen de verlengde periode.

Gedurende de gehele opleiding wordt er aandacht besteed aan vaardigheden die de zelfredzaamheid in het dagelijks leven vergroten. Al dan niet gebonden aan een specifiek vak zal er aandacht besteed worden aan sociaal-emotionele ontwikkeling, oriëntatie op de toekomst en studievoordigheden. Ons zorgteam (bestaande uit een orthopedagoog, zorgcoördinator en sociaal maatschappelijke

werker) is verantwoordelijk voor de begeleiding en ondersteuning op het gebied van leerlingenzorg.

Groepen

Onderbouw

In de onderbouw is een groepsdocent grotendeels verantwoordelijk voor de lessen die gegeven worden. Hier zijn dus minder vakdocenten betrokken en ligt de nadruk meer op het pedagogische klimaat (o.a. nabijheid en een aangepast tempo). Gedurende onze onderbouwperiode werken we wel toe naar een toenemend aantal vakdocenten, ter voorbereiding op de bovenbouw en het vervolgonderwijs. Het grootste gedeelte van de dag wordt lesgegeven in het eigen stamlokaal. Daarnaast is er ruimte voor de ontwikkeling van levensvaardigheden en ondersteuning bij o.a. het aangaan van sociale contacten, wisselingen/veranderingen en generieke studievoordigheden.

Bovenbouw

In de bovenbouw vormen een mentor en onderwijsassistent(en) de groepsleiding. De leerlingen verblijven gedurende de lesdag voor het grootste deel in hun eigen stamlokaal. De vakdocenten wisselen per lesuur van lokaal. Leerlingen van het niveau VMBO-BB en VMBO-KB volgen een *PTA* (Programma van Toetsing en Afsluiting) en ronden hun opleiding af met een Centraal Examen. Leerlingen van het niveau VMBO-TL en havo ronden hun opleiding af door middel van een *staatsexamen*.

TH Arbeid

Dit schooljaar zijn we binnen het uitstroomprofiel vervolgonderwijs, na een pilotjaar, gestart met een nieuwe groep zij-instromers. Deze klas is speciaal opgezet voor (bovenbouw) leerlingen die vaak in een thuiszittersituatie verkeerden door ziekte, fysieke uitdagingen of een opgebouwde onderwijstrauma. Deze leerlingen hebben vaak een beperkte belastbaarheid en het was een uitdaging om voor hen een passende plek te vinden.

Langzaam maar zeker vinden deze kwetsbare leerlingen in de TH Arbeid klas weer een plek om zich te ontwikkelen. Hierdoor krijgen ze de kans om niet alleen de deur naar vervolgonderwijs open te houden, maar ook actief te werken aan hun persoonlijke ontwikkeling en belangrijke werknemersvaardigheden.

Een van de middelen die we inzetten is GPO: Grote Praktische Opdrachten. Daarnaast werken de leerlingen aan essentiële vaardigheden zoals:

- doelgericht en planmatig werken
- het etiketteren en duiden van ideeën
- uit hun comfortzone stappen
- nieuwe ervaringen opdoen
- improviseren
- omgaan met tegenslagen

Dit sluit aan bij twee van de beloften uit de grondtoon van De Twijn:

1. Wij bieden een oefenplek waar leerlingen een positief en reëel zelfbeeld kunnen ontwikkelen. Een plek waar ze bewust leren van hun eigen verlangens, kennis en kunnen, en een gevoel van eigenwaarde vormen.
2. Wij begeleiden leerlingen in hun zoektocht naar de balans tussen cognitieve en sociaal-emotionele groei.

Schooltijden en lesuren

1e lesuur	08:30 – 09:20
2e lesuur	09:20 – 10:10
<i>Pauze</i>	<i>10:10 – 10:25</i>
3e lesuur	10:25 – 11:15
4e lesuur	11:15 – 12:05
<i>Pauze</i>	<i>12:05 – 12:35</i>
5e lesuur	12:35 – 13:25
6e lesuur	13:25 – 14:15
7e lesuur	14:15 – 15:00

Wij streven ernaar om leerlingen vijf dagen in de week onderwijs te laten volgen, indien nodig met rusttijden. Mocht het desondanks niet haalbaar zijn om vijf volledige dagen in de week naar school te komen, dan wordt er via de Commissie voor de Begeleiding (CVB) een verzoek voor vrijstelling ingediend. De vrijstelling wordt maximaal voor één jaar afgegeven en wordt tussentijds regelmatig geëvalueerd en bijgesteld in overleg met de leerling, ouders, groepsleiding en het zorgteam. Naast de reguliere lestijden houden we in

het roosterproces óók rekening met het zogenoemde 'LZK-rooster'. In dit rooster, wat uitgaat van schoolgang vanaf 10.25 uur, proberen we tenminste 1 contactmoment per vak te realiseren. Bij afwijking van het reguliere of LZK-rooster kan dit niet worden gegarandeerd.

Lesrooster en lesuitval

Aan het begin van het schooljaar wordt het lesrooster uitgedeeld. Leerlingen volgen vanaf het 1e tot het 7e lesuur theorie- en/of praktijklessen. Lesuitval wordt zo veel mogelijk intern opgelost. Wanneer, bij overmacht, moet worden besloten een klas thuis te laten werken, worden leerlingen en ouders hier tijdig van op de hoogte gesteld.

Lessentabel

Deze vind je in de *bijlage*.

Huiswerk

Afhankelijk van het niveau en het leerjaar krijgen de leerlingen verschillende huiswerkopdrachten. Het huiswerk en geplande toetsen kunnen leerlingen altijd inzien via ons leerlingvolgsysteem, SOMtoday. Vaak bestaat de mogelijkheid op school al een gedeelte van het huiswerk te maken tijdens ingeplande studie-uren, waarbij er standaard een docent/onderwijsassistent beschikbaar is voor hulp en ondersteuning.

Schoolbenodigdheden

Leerlingen hebben de volgende zaken nodig om hun werk op school goed te kunnen uitvoeren:

- Een praktische schooltas.
- Een schoolagenda (De Twijn stelt aan het begin van het jaar per leerling een schoolplanner ter beschikking.
- Het staat ouders en leerlingen vrij om van deze standaardplanner af te zien, mits er dan een persoonlijke agenda wordt aangeschaft).

2 ONS ONDERWIJS

- een rekenmachine (moet in staat zijn om basiscalculaties te doen, maar ook functies als worteltrekken, kwadraat, sin/cos/tan en haakjes). In de bovenbouw kunnen aanvullende eisen worden gesteld.
- een etui gevuld met: pennen, (kleur) potloden, een wiskundeset (passer, geodriehoek), een schaar, gum en lijm.
- gekafte boeken (de boeken zelf ontvang je op school).

Boeken, leermiddelen en leermateriaal

Leerlingen ontvangen de boeken en leermiddelen van school. Alle boeken moeten door de leerling zelf gekaft worden. Bij niet acceptabele beschadiging of verlies van de boeken vergoedt de gebruiker (de leerling) de nieuwprijs. Leerlingen die voor een korte periode geplaatst worden, gebruiken in principe de boeken van de school van herkomst.

Toetsing

De leerlingen krijgen regelmatig mondelinge en schriftelijke toetsen. Daarnaast zijn er afsluitende opdrachten in de vorm van verslagen en werkstukken. De frequentie en de manier van toetsen is afhankelijk van de groep, het vak en de gebruikte methode. In principe wordt er op de eerste dag na een vakantie niet getoetst, tenzij in overleg met leerlingen anders is afgesproken. Ook wordt er maximaal tweemaal per dag een toets afgenomen. Niet aangekondigde overhoringen, opstellen en dictees vallen niet onder deze regeling.

Resultaten en rapport

Leerlingen en ouders kunnen via SOMtoday altijd zicht hebben op de behaalde cijfers via een persoonlijke inlog. Leerlingen ontvangen twee keer per jaar een rapport met daarin het gemiddelde door hen behaalde cijfer per vak. Leerlingen en hun ouders worden, na de uitreiking van het rapport, uitgenodigd voor een rapportbespreking en een evaluatie van het *ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)*.

Portfolio

Dit is een verzamelmap waar leerlingen een selectie van hun werk in bewaren. Het is een weerspiegeling van het doorlopen leerproces in de achterliggende

periode. De leerlingen kiezen hun werkstukken zelf. Daarmee willen wij de leerlingen stimuleren hun werk steeds verder te verbeteren. Het portfolio wordt twee keer per jaar mee naar huis gegeven en wordt op de 1e schooldag direct na de vakantie weer ingeleverd op school.

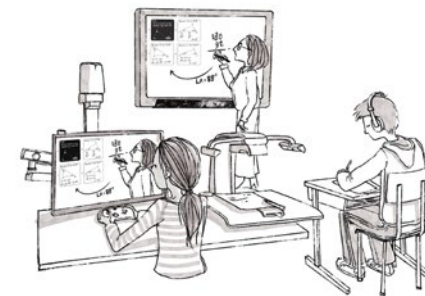
VSO vervolgonderwijs gebruikt pitchfolio. Gekoppeld aan LOB, laat je in pitchfolio zien wat je de afgelopen jaren hebt geleerd over jezelf. Dit alles op basis van de 5 loopbaancompetenties: motieven-, kwaliteitenreflectie, werkexploratie, loopbaansturing en netwerken.

Onderbouw

In de onderbouw wordt voornamelijk gewerkt in stamgroepen. Het onderwijstempo en het onderwijsniveau wordt per leerling vastgesteld. Gedurende de onderbouwjaren kan het tempo en niveau nog worden bijgesteld, uitgaande van de overgangsnormen die zijn vastgesteld. Aan het eind van de onderbouw moet de leerling kunnen voldoen aan de bijbehorende kerndoelen.

De leerlingen volgen in de onderbouw de volgende vakken:

- Nederlands
- Engels
- Frans (alleen havo)
- Duits (vanaf brugklas 2)
- Mens & Maatschappij
- Wiskunde
- Rekenen
- Biologie en verzorging
- Praktijkvakken, o.a.: techniek/beeldende vorming/zorg & welzijn, koken
- ICT & Mediawijsheid
- Bewegingsonderwijs
- Muziek
- Sociaal-emotionele vaardigheidslessen, studievvaardigheden, LOB
- Natuur- Scheikunde (NaSk) (brugklas 3)
- Economie (voor VMBO in brugklas 3)

Bovenbouw

Afhankelijk van het niveau dat een leerling volgt, kiest de leerling aan het eind van de onderbouw een vakkenpakket. Leerlingen ronden voor de niveaus VMBO-Basisberoeps en VMBO-Kaderberoepsgerichte leerweg het examen af volgens de reguliere eisen en het vastgestelde Programma van Toetsing en Afsluiting. (PTA). Het PTA is gepubliceerd op de website van de Twijn. Leerlingen die de niveaus VMBO-TL en havo volgen, ronden hun schoolcarrière op de Twijn af met een staatsexamen. Daarbij legt de leerling dezelfde schriftelijke eindexamens af als de VMBO-TL en havoleerling in het regulier onderwijs. Ter invulling van het schoolexamen legt de leerling voor ieder examenvak ook een mondeling en/of schriftelijk examen af. De scores van beide examens vormen het gemiddelde eindcijfer.

Profielen bovenbouw		
VMBO BB/KB • Economie & Ondernemen • Zorg & Welzijn	VMBO TL • Economie • Techniek • Zorg & Welzijn • Landbouw	Havo • Cultuur & Maatschappij • Economie & Maatschappij • Natuur & Gezondheid • Natuur & Techniek

Volgen en doorstromen

In de onderbouw wordt het Cito volg- en adviessysteem gebruikt. De leerlingen maken diverse opdrachten rondom de vakken Nederlands, Engels, Rekenen en Wiskunde. De Cito-resultaten geven een goed beeld van het huidige niveau van de leerling ten opzichte van het landelijk gemiddelde, maar ook de aandachtsgebieden per leerling.

Overgangsnormen

Op de Twijn houden we, zoals op elke school gebruikelijk, overgangsnormen aan. Dit zijn voorwaarden voor de overgang naar een volgend schooljaar. Hierbij zijn de volgende kernvakken belangrijk: Nederlands, Engels, Wiskunde en Rekenen. Bij de overgang kijken we naar de cijfers en de hoeveelheid van de lesstof

die de leerling heeft afgerond. Voor meer informatie over de doorstroomnormen, verwijzen we u naar [onze website](#). Ook vindt u daar informatie over LOB [Loopbaan oriëntatie en begeleiding] [2210202_0032_Brochure LOB.indd](#).

Uitstroom

De uitstroomrichtingen van leerlingen in het vervolgonderwijs zijn divers en bieden veel kansen voor persoonlijke ontwikkeling en professionele groei. Voor leerlingen die cognitief in staat zijn tot vervolgonderwijs maar beperkt belastbaar zijn, ligt de focus op mogelijkheden in plaats van beperkingen.

Onze leerlingen stromen in de basis uit naar het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) of het hoger beroepsonderwijs (hbo). Het mbo biedt praktische opleidingen die gericht zijn op directe instroom in de beroepspraktijk. Leerlingen kunnen hier kennis en vaardigheden ontwikkelen die hen voorbereiden op een leven vol betekenis en betrokkenheid in de samenleving. Voor hen is er veel aandacht voor stage-ervaring, die hen helpt om de theorie in de praktijk toe te passen.

De leerlingen die qua cognitieve capaciteiten klaar zijn voor het hbo, vinden in dit onderwijs een breed scala aan mogelijkheden. Het hbo richt zich op een meer theoretische benadering van vakgebieden, waarbij leerlingen verder worden uitgedaagd om kritisch te denken en creatieve oplossingen te ontwikkelen. Hier kunnen ze hun passie volgen in uiteenlopende richtingen, zoals gezondheidszorg, techniek, cultuur of onderwijs.

Met een sleuteldiploma als basis is er een gezamenlijke zoektocht naar een passend vervolg. Dit kan een opleiding zijn die aansluit bij hun interesses en talenten, of werkplekken waar ze zich kunnen ontplooiën en bijdragen aan de samenleving. De nadruk ligt op de unieke kwaliteiten van elke leerling; samen wordt er gekeken naar de beste opties om hen te begeleiden naar een betekenisvolle plek in de maatschappij, waar ze met trots kunnen bijdragen en zichzelf kunnen zijn.

2 ONS ONDERWIJS

Intake criteria Twijn VSO vervolgonderwijs

De Twijn kan een passend onderwijsarrangement bieden wanneer de leerling:

- kan functioneren in een groep van 8-16 leerlingen
- het dagritme en groepsaanbod kan volgen
- geen gevaar voor zichzelf, medeleerlingen of personeel is
- minstens in beperkte mate kan zien en horen
- niet blijvend continue één-op-één begeleiding nodig heeft.
- Een toelaatbaarheidsverklaring gekregen heeft van het Samenwerkingsverband
- Past binnen het DGM 5-6-7, zie het doelgroepenmodel in H2.1

Intake en toelating VSO vervolgonderwijs	Altijd	Indien nodig
Intakegesprek met de leerling	+	
Intakegesprek met de ouders/verzorgers	+	
Overdrachtsgesprek met school van herkomst		+
Lezen van het OPP van school van herkomst	+	
Een observatie op de school van herkomst		+
Proefperiode		+
In beeld brengen behoefte aan persoonlijke begeleiding		+
In beeld brengen lichamelijke en verpleegkundige zorg/individueel handelprotocol	+	
Onderzoek door Vogellanden revalidatie/eerstelijns logopedie en/of fysiotherapie		+
Plaatsing akkoord via CVB	+	

Toevoeging bij de schema's: De opsomming van onze mogelijkheden kan niet volledig zijn. Onze begeleiding is maatwerk, we zoeken altijd naar (nieuwe) mogelijkheden. Ook kunnen we niet alle genoemde mogelijkheden allemaal bieden voor alle leerlingen/altijd. Ook dit is maatwerk.

Hoe volgt VSO Vervolgonderwijs de ontwikkeling van elke leerling?	Altijd	Indien nodig
Inzet methodeonafhankelijke toetsen om de ontwikkeling te volgen (oa CITO)	+	
Inzet methodeafhankelijke toetsen om de ontwikkeling te volgen	+	
Volgen van de verschillende aspecten van positieve gezondheid (sociaal emotioneel-zingeving-belastbaarheid)	+	
Periodieke, geplande individuele gesprekken met de leerling gericht op prestaties en leerdoelen (vanuit OPP)	+	
Periodieke, geplande individuele gesprekken met de leerling gericht op welbevinden (vanuit OPP)	+	
Periodiek in beeld brengen onderwijsbehoeften van leerlingen	+	
Geregeld afstemmen met ouders over gedrag en opvallende zaken in de thuissituatie	+	
De mentor bespreekt zijn leerlingen met de mentor van het volgende schooljaar	+	
Gebruik van pitchfolio	+	
Leerlingbesprekingen drie keer per jaar	+	
Cyclus leerling bespreking tijdens groot en klein Cvb met en zonder revalidatie		+

2 ONS ONDERWIJS

Welke aanpassingen bieden docenten in hun aanpak om tegemoet te komen aan extra onderwijsbehoeften van (groepen) leerlingen?			
	Hele groep	Deel v groep	Individueel
Leren en ontwikkelen			
Extra verduidelijking van doel van de les en deze visueel maken	+		
lesopbouw en regels in de les (waar mogelijk visueel maken)	+		
Extra verduidelijking van taken in de les (m.b.v. stappenplannen) instructie volgens het directe instructiemodel			+
Herhaling van instructie		+	
Leerstof aanbieden in kleinere delen		+	
Onderwijsaanbod is voorspelbaar door middel van een vaststaande dagstructuur	+		
Balans tussen in- en ontspanning	+		+
Niveau groepen		+	
Extra aandacht voor prikkelverwerking (studiebuddie, geluiddempende koptelefoon/ruimte etc)/ prikkelarme inrichting lokalen			+
LOB	+		
NT2			+
Stilte (werk)plek waar de leerling heen kan om rustig te werken		+	
Prikkelarme werkplekken binnen de lesruimte (bijv. tafel met schot)	+		
Nabijheid leerkracht en ondersteuner is zichtbaar en aanwezig in de klas	+		
Ondertitelen van sociale situaties		+	
Structureel werken volgens een programma/methode gericht op gedrag (verbindend gezag)		+	
Extra verduidelijking van grenzen aan gedrag (waar mogelijk visueel)			+
Verbindend gezag pijlers benoemen	+		
Voorspelbaarheid in dagprogramma	+		
Voorspelbaarheid dmv vaste rituelen en ritmes	+		
Verwachtingen in gedrag van leerling (evt gevisualiseerd)		+	
Grenzen en structuur (personeel in consequent in duidelijkheid en regels) verbindend gezag	+		
Coachingsgesprekken (teken je gesprek)			+

2 ONS ONDERWIJS

Welke aanpassingen bieden docenten in hun aanpak om tegemoet te komen aan extra onderwijsbehoeften van (groepen) leerlingen?

	Hele groep	Deel v groep	Individueel
Communicatie			
Ondersteunende pictogrammen/foto's			+
Alternatieve communicatiemiddelen (bv spraakcomputer)			+
Korte verbale instructie		+	
Begeleidingstimuleren van verwoorden van gevoelens en gedachten		+	

Fysiek			
Ondersteuning bij ADL/verzorging			+
Rustmomenten			+

Medisch			
Inzet schoolverpleegkundigen			+
Kennis ziektebeelden van de individuele leerling			+
Scholing en autorisatie onderwijsassistenten			+
Toedienen van medicijnen/toezicht op inname			+
Naleven van vastgestelde protocollen			+